

Els xiulets i la lluna de València

Els espectadors se'n van anar a casa sense la convicció d'haver assistit a la prèvia de la revolució que trencarà l'Estat

- Política i futbol van tornar a barrejar-se en el partit que va reunir les aficions basca i catalana

JOSEP MARIA FONALLERAS, escriptor

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 15.05.09

El 14 de juny de 1925 es va celebrar al camp de les Corts un partit d'homenatge a l'Orfeó Català en plena dictadura de Primo de Rivera. Es van enfrontar el Barça i el Júpiter, i una banda britànica va tocar, durant el descans, l'himne espanyol. La majoria dels 12.000 espectadors de la trobada van xiular, davant de l'estupor dels anglesos, que després van atacar el *God save the King*, àmpliament aplaudit per la concurrència. ¿La conseqüència? Que al cap de dos dies el general Milans del Bosch, capità general de la Quarta Regió Militar, ordenava el tancament de les Corts sis mesos.

És a dir, el fet de xiular l'himne té una certa tradició en la història del barcelonisme. Forma part, com qui diu, del seu certificat de naixement com a referent d'un país, d'una cultura. El que Manuel Vázquez Montalbán va batejar com a "l'exèrcit desarmat simbòlic de Catalunya". El 13 de maig del 2009, a València, es va xiular i es va escridassar novament la *Marxa Reial*. I no només van ser els culers, sinó també els bascos de l'Athletic, una espècie de conclave antimonàrquic que, segons el meu parer, té aspectes de reivindicació política (per descomptat) i que, en una mesura similar, forma part de la mateixa dinàmica (gairebé

decorat) d'un esdeveniment d'aquesta mena. Que juguessin, a València, Barça i Athletic tenia el seu què molt abans de començar.

TOT I SER aficions *germanes*, el referent més immediat ens parlava de violència i enfrontament. Venien a la memòria les puntades de peu d'uns i els exabruptes d'altres, Maradona i Goicoechea, Clemente i companyia. Però, tot i així, amb el record de les trompades del Bernabéu, que dues nacions amb llengua pròpia, tradició i voluntat de supervivència s'enfrontessin, a través dels seus dos equips més representatius, feia presumir que a l'atrotinat Mestalla i als seus voltants hi dominarien ikurriñes i banderes estelades, pancartes com aquell *Good bye Spain!* vist i no vist en els minuts anteriors a l'inici del partit, o altres missatges que van córrer per València, del tipus de *Ni Patxi ni Borbó*. Si no es preveia que les dues aficions congeniarren, s'agermanarien, no s'entén la poca habilitat de separar-les a l'entrada i a les localitats de la tribuna i de l'anomenada *grada del mar*. Bascos i catalans van estar junts i barrejats abans i després del partit. Als bars de l'avinguda Blasco Ibáñez i a l'estadi. En un d'aquells bars, per exemple, un parell de païos rudes i amb bastants calimochos a l'esquena no paraven d'entonar l'*alirón* bilbaí. Els responia l'afició blaugrana amb altres càntics de guerra. Al final, es van intercanviar els missatges, com va passar al final dels noranta minuts, amb la graderia culer cantant *¡Athleti!* i amb els blanc-i-vermells aplaudint la volta d'honor del nou campió. Una volta d'honor, per cert, amb Puyol enfundat en una ikurriña, un fet ben insòlit per a un marcià que aterrés en aquells moments a Mestalla.

En més coses es van posar d'acord bascos i catalans cada vegada que es van trobar de camí cap al camp. "*Bote, bote, bote, madridista* (o espanyol) *el que no bote*", va ser una espècie de mínim comú

denominador que es va estendre després a la famosa xiulada i, en algunes fases del partit, a la confraternització diguem-ne que ideològica. Per descomptat que no tots van xiular i no tots es van girar d'esquena, però veient l'espectacle des d'on jo era (a peu de gespa, a prop de la porteria on el Barça va marcar a la segona part) la coalició anomenem-la nacionalista era del tot evident. ¿Que no forma part de l'estricta realitat electoral de Catalunya i Euskadi? Segurament. ¿Que reflecteix alguna cosa més que una simple anècdota esportiva? També. ¿Que la visió de tant símbol era part de l'escenari? Sens dubte.

PER AIXÒ no deixa de sorprendre la nul·la sensibilitat periodística (per anomenar-la d'alguna manera) que va deixar traslluir TVE en el vergonyós espectacle que va oferir. No tant pel sorprenent driblatge de l'inici del partit, connectant amb Bilbao i Barcelona perquè els espectadors no s'assabentessin del que passava, sinó per la barroera utilització de les imatges (un autèntic frau) a la mitja part. Sonava l'himne d'Espanya i ni un sol soroll destorbava la cerimònia. Al contrari: es veien bascos amb la mà al pit, gairebé emocionats per l'arribada del Rei. Sonava immaculat l'himne d'Espanya, però no hi havia al camp ni una sola bandera espanyola, ni una, més enllà de les institucionals. Les *rojigualdas* estaven penjades en balcons de l'avinguda de Suècia, una espècie de reducte i provocació blavera.

No sóc ingenu i no vull passar de l'anècdota a la categoria. La gran majoria dels espectadors de la final se'n van anar a casa, satisfets o tristos, però sense la convicció d'haver assistit a la prèvia de la revolució que trencarà l'Estat espanyol. No va ser això, per descomptat, però, sent part de l'entorn festiu, també es va viure una demostració pacífica i ordenada de l'íntima relació que hi ha entre esport i política. I que no

vingui després Fernández de la Vega i digui que fa pena veure com es barregen. Fa anys que es barregen, almenys des de 1925, i tan inútil és ignorar-ho com atrevit seria pensar que va més enllà d'una plàcida, futbolística, històrica i màgica nit de primavera, sota la lluna de València.